

ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

The need of self development of teachers in basic schools affiliated to Office of
Songkhla Primary Education Region 2

อาณัติญาณ์ สิริวัฒนอริรุก (Arnatya Siriwannatirakun)¹

อมลวรรณ วีระธรรมโม (Armonwan Weeratammo)²

จิตาภา สุวรรณฤกษ์ (Chidapa Suwanruek)³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์การสอน ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และอำเภอที่ตั้งโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยศึกษาครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 311 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test และค่า F-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 โดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาด้านความรู้สูงสุด รองลงมาด้านทักษะ และมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านเจตคติต่ำสุด 2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน ส่วน เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอที่ตั้งโรงเรียนต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะพบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะให้มีการอบรมให้ความรู้และแนะแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูทุกระดับ

¹มหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

²อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : ประธานที่ปรึกษา

³อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ : กรรมการที่ปรึกษา

มีวิธีการประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเสนอแนะให้ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานให้มากขึ้น

Abstract

The objectives of this study were to 1) study the need of self development of teachers in basic schools affiliated to Office of Songkhla Primary Education Region 2, 2) compare the need of self development of teachers in basic schools affiliated to Office of Songkhla Primary Education Region 2 according to the variables of sex, age, teaching experience, education level, school size and district where school locates and 3) study the suggestion of teacher development in basic schools affiliated to Office of Songkhla Primary Education Region 2 by studying 311 teachers in basic schools affiliated to Office of Songkhla Primary Education Region 2. Sample random using classification method was used. Data was analyzed using package program. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test value and F-test value.

It was found from the analysis of need of self development of teachers in basic schools affiliated to Office of Songkhla Primary Education Region 2 that the overview level of need of self development was high. It was found from the consideration of each aspect that the need of knowledge development was the highest, the secondary was the need of skill development and the need of self development on attitude was the lowest.

The comparison of need of self development of teachers in basic schools was found that teachers with different age, education level and size of school had different need of self development while teachers with different sex, work experience and district where school locates did not have any difference of need of self development.

The suggestion was found that teachers in basic schools suggested that knowledge training and class research counseling to every level of teacher should be available. Assessment method according to actual condition using various methods should be available and administrator should listen more to the opinion of colleagues.

คำสำคัญ

ความต้องการพัฒนาตนเอง, ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา สงขลา เขต 2

คำนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ ให้มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งการศึกษาช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กระบวนการศึกษาจึงมุ่งผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา การที่ผู้เรียนจะเกิดทักษะ กระบวนการเรียนรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกจนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ นักเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีซึ่งผู้ที่มีหน้าที่และบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพคือครู นอกจากนี้ครูยังเป็นผู้จัดประสบการณ์ บรรยากาศในการเรียนรู้ และพัฒนากระบวนการจัดการศึกษา ดังนั้น ครูจึงต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ มีความสามารถสูง สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องตามความต้องการและศักยภาพของผู้เรียน

ครูเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและเป็นบุคลากรที่ดีของประเทศชาติ ดังนั้นครูต้องรับภาระหน้าที่ต่อสังคมและชาติบ้านเมือง หากผู้เป็นครูปฏิบัติภาระที่ตนเองได้รับบทพร่อง ผลกระทบก็จะตกไปถึงความเสื่อมของสังคมและชาติบ้านเมือง เพื่อให้ให้นักศึกษาครูได้ตระหนักถึงความสำคัญ of ครู จึงขออัญเชิญพระราชาของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันพุธที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2523 มากแล้ว ในที่นี้ ดังปรากฏข้อความตอนหนึ่งว่า "...หน้าที่ของครูนั้นเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจให้แก่เยาวชน เพื่อที่จะได้เติบโต ขึ้นเป็นพลเมืองที่ดี และมีประสิทธิภาพของประเทศชาติในกาลข้างหน้า ผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญ ในการสร้างสรรค์บันดาลอนาคตของชาติบ้านเมือง..." และอีกตอนหนึ่งเป็นพระราชาวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2526 ความตอนหนึ่งว่า "...อาชีพครูถึงว่าสำคัญอย่างยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งก็ได้แก่เยาวชนของชาติ เสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้าน จึงจะสามารถช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้ ..." (สำนักดาบพิชัยรมณฤทธิ์. 2554) ดังนั้นครูจึงมีความสำคัญอย่างมาก เพราะครูเป็นผู้ปลูกฝังความรู้ สึกความคิดและจิตใจและพัฒนาเยาวชนให้มีความเจริญในทุกๆ ด้าน และเพื่อให้การปฏิบัติงานของครูเกิดประสิทธิภาพในการสอน และสามารถผลิตเยาวชนที่มีคุณภาพได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้เกิดความรู้ที่ทันต่อสภาพสังคมในยุคข้อมูลข่าวสาร และเพื่อพัฒนาเยาวชนซึ่งกำลังกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป

ในสภาพปัจจุบันจะเห็นได้ว่าครูซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสูงสุดในการพัฒนาบุคลากรของชาติให้มีความรู้ความสามารถ แต่กลับเป็นบุคคลที่ไม่ได้รับการสนใจ

ประเทศไทยขาดระบบการคัดสรรครุที่มีคุณภาพรัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญกับวิชาชีพครู จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันเยาวชนที่เข้าเรียนครูส่วนใหญ่เป็นเด็กที่สอบเข้าเรียนสาขาอื่นไม่ได้ก็มาเรียนครูเพื่อเป็นทางเลือกสุดท้าย ซึ่งระบบนี้ก็แสดงให้เห็นว่าครูแทนที่จะเป็นคนที่เก่งที่สุดจะได้เรียนครูแต่กลับเป็นคนที่ไม่มีที่ไปในการที่จะเรียนเท่านั้น และจะเห็นได้ว่าครูที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนในปัจจุบันเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมายาวนาน ครูใหม่ ๆ หรือครูเฉพาะทางนั้นมีน้อย ซึ่งครูที่ได้ปฏิบัติงานมานานส่วนใหญ่จะไม่ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ไม่ทันต่อเทคโนโลยีของกระแสโลกาภิวัตน์ ขาดความกระตือรือร้นในการสอน เมื่อหน่ายเป็นเหตุให้ทำงานไม่เต็มที่ และไม่มีความพร้อมในการที่จะเรียนรู้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ ดังนั้นการพัฒนาครู จึงเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อประสิทธิภาพของครูในการจัดการเรียนการสอนและช่วยเพิ่มความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

จากสภาพปัญหาที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรจึงได้สนใจศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาครูและยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 ปีการ

ศึกษา 2553 จำนวน 1,613 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. 2553 : 9)

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) เพื่อให้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (ธานีทร์ ศิลปจารุ. 2550 : 51) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 311 คน

การสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และใช้การสุ่มแบบบังเอิญ เพื่อสุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละโรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และอำเภอที่ตั้งโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม คือครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตาม

แนวคิดของโลเคิร์ท ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดเป็นคะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบุคลากรครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลาเขต 2 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือแนะนำตัว ไปถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากครูภายในเวลาที่กำหนดคือ 15 วัน

3. สำหรับแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ส่งคืนตามกำหนดผู้วิจัยได้ติดตามและประสานด้วยตนเองเพื่อขอให้ส่งแบบสอบถามคืนอีกครั้งภายใน 5 วัน

4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่ได้สมบูรณ์ แล้วนำมาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window ตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และอำเภอที่ตั้งโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการพัฒนาตนเองของครู โดยการเทียบกับเกณฑ์แปลความ 5 ระดับ คือ มีความต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่มี เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และรายได้ โดยทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการระหว่างตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ในการทดสอบค่า t-test และทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบความต้องการระหว่างตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ One Way ANOVA ในการทดสอบค่า F-test และในกรณีพบว่ามีความแตกต่างกัน จะใช้การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธี Scheffe

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาจัดเป็นกลุ่ม ปัญหาและข้อเสนอแนะ หาค่าความถี่ และค่า ร้อยละ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผล

1. ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 โดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ประเด็น พบว่า มีความต้องการในการพัฒนา ด้านความรู้สูงสุด รองลงมาด้านทักษะ และมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านเจตคติต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 พบว่า ครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 อายุต่าง กันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการ พัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ส่วน เพศ ประสบการณ์ใน การทำงาน และอำเภอที่ตั้งโรงเรียนต่างกันมี ความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน

3. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบุคลากรครูในสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า ครูต้องการ ให้มีการอบรมให้ความรู้และแนะแนวทางในการ

ทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูทุกระดับ มีวิธีการ ประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และผู้บริหารควรจัดให้ครูในโรงเรียนได้ มีโอกาสได้เข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาเพื่อเพิ่ม ความรู้ให้กับครูเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการ สอน

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีประเด็น สำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

จากผลการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 โดยภาพรวมมีความต้องการ พัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายประเด็น พบว่า มีความต้องการในการพัฒนา ด้านความรู้สูงสุด รองลงมาด้านทักษะ และมีความ ต้องการพัฒนาตนเองด้านเจตคติต่ำสุด นั้น อาจจะเป็นเพราะว่า ในยุคปัจจุบันเป็นยุคข้อมูล ข่าวสารสารสนเทศ ซึ่งครูทุกคนจำเป็นจะต้อง เรียนรู้ให้ทันกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ประกอบกับ แนวทางในการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันได้มีการ เปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ และความต้องการจากส่วนกลางแต่ในปัจจุบัน การจัดการศึกษาเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการ จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน แต่จะเห็นได้ว่าครูที่ สอนอยู่ในสถานศึกษาในปัจจุบันส่วนใหญ่จะมี อายุเกิน 41 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นครูที่มีประสบการณ์ ในการสอนมากและจะเป็นครูที่ยุคเดิมที่มุ่งแต่ จัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ แต่หลังจากนั้น ได้มีการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเห็นความสำคัญ ของการพัฒนาครูเพื่อให้สามารถรองรับการ

จัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และถึงแม้ในปัจจุบันจะมีหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้ความสำคัญและจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรอยู่อย่างสม่ำเสมอ แต่ครูที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนก็ยังไม่ได้มีการพัฒนาอย่างทั่วถึง ทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้ครูยังมีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพนธ์ ยิ้มสกุลกาญจน์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาครูประถมในโรงเรียนอนุบาลจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมครู-อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนา 5 ด้านในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครู-อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทยา ศรีวิสัย (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขต เขตอุดมศักดิ์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขต เขตอุดมศักดิ์ จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาด้านความรู้สูงสุด นั่นอาจจะเป็นเพราะว่าครูส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการมีความรู้ที่ทันกับยุคกับสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน จึงต้องการพัฒนาตนเองในด้านนี้สูงที่สุด และมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านเจตคติต่ำสุด นั่นอาจจะเป็นเพราะว่า ครูคิดว่าเจตคตินั้นมีอยู่แล้วในตัวของคนทุกคนถึงแม้ว่าต้องการที่จะให้มีการพัฒนาแต่มองว่ามีความจำเป็นที่จะพัฒนาในด้าน

อื่น ๆ มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ อารีชินรักษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันครูมีการพัฒนาในด้านความรู้และทักษะอยู่ในระดับปานกลางถึงมากสำหรับด้านเจตคติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับสภาพที่ครูคิดว่าน่าจะพัฒนาตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการของครู ปรากฏผลดังนี้ 1) ด้านความรู้ ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือการนำผลการวิจัยมาพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านทักษะครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำหลักจิตวิทยาการศึกษาพิเศษมาประยุกต์ใช้ 3) ด้านเจตคติ ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการได้รับข่าวสารข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือการสร้างความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 พบว่า ครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นอาจจะเป็นเพราะว่า ครูที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี เป็นครูที่มีระยะเวลาในการสอนอยู่ในระดับที่ค่อนข้างมาก และต้องการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อรองรับกับกระแสโลกปัจจุบันที่เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร

เพื่อที่จะได้มีการพัฒนาความรู้ของตนเองเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่วนครูที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี นั้นอาจจะเป็นเพราะว่าครูในกลุ่มดังกล่าวถือได้ว่าเป็นครู กลุ่มที่ยังมีไฟในการจัดการเรียนการสอนอยู่มากจึงได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอจึงมีความต้องการในการพัฒนาตนเองน้อยกว่าครูที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนครูที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปนั้นเป็นกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากที่สุด และเนื่องจากมีการสอนมาเป็นเวลานานทำให้เกิดความล้าและเพียงพอต่อการดำเนินชีวิตและการสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจึงมีความต้องการการพัฒนาตนเองน้อย ส่วนครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองต่างกันนั้น อาจจะเพราะว่า กลุ่มครูที่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีนั้นส่วนใหญ่จะเป็นครูที่เลี้ยงและเป็นครูที่ไม่ต้องการความก้าวหน้าให้กับตนเอง จึงมีความต้องการพัฒนาตนเองน้อย ส่วนครูที่จบการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่านั้นจะมองในเรื่องของความก้าวหน้าทางหน้าที่การงานรวมถึงประสิทธิภาพแลประสิทธิผลของนักเรียนจึงมีความต้องการพัฒนาตนเองมากกว่า และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน นั้นอาจจะเพราะว่าครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนเด็กไม่มากและมีจำนวนครูเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนครูจึงมีภาระงานไม่มาก จึงมีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากกว่า ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนครูน้อยและครู 1 คนต้องมีการะงานในทุกด้านจึงไม่มีเวลา เช่นเดียวกับครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีการะงานมากจึงทำให้มีความต้องการในการพัฒนาตนเองน้อยกว่าครูที่สอน

อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญธรรม ศรียางนอก (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบทักษะที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามอายุ และขนาดของโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา มีสภาพการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน เพศ ประสิทธิภาพในการทำงาน และอำเภอที่ตั้งโรงเรียนต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั้นอาจจะเพราะว่า ครูที่มีเพศ ประสิทธิภาพในการทำงาน และอำเภอที่ตั้งของโรงเรียนที่ต่างกัน ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย กิจเจริญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า ต้องการในการพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรีเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพนธ์ ยัมสกุลกาญจน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาครูประถมในโรงเรียนอนุบาลจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ครู-

อาจารย์ที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และอายุราชการ แตกต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบุคลากรครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า ครูต้องการให้มีการอบรมให้ความรู้และแนะแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูทุกระดับ มีวิธีการประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และผู้บริหารควรจัดให้ครูในโรงเรียนได้มีโอกาสได้เข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับครูเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน นั้นอาจจะเป็นเพราะว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูการทำงานได้อย่างเป็นระบบเห็นภาพของงานมองเห็นทางเลือกต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้น และสามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ในการช่วยแก้ปัญหาในห้องเรียน ช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เป็นการเปลี่ยนบทบาทของครูใหม่ เสริมพลังอำนาจแก่ครูในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน และทำให้ครูถึงวิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่เป็นการกระตุ้นการสอนแบบสะท้อนกลับ ซึ่งครูบางส่วนยังไม่ทราบแนวทางและวิธีการที่ถูกต้องจึงมีความต้องการในการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านความรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ควรมีนโยบายใน

การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างทั่วถึงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางในการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหากระบวนการเรียนการสอน และความสนใจของผู้เรียน วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง รวมถึงแนวทางในการปรับหลักสูตรเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

2. ด้านทักษะ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ควรมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความสามารถ และให้มีทักษะในการวิเคราะห์งาน การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ รวมถึงการมีและสามารถใช้เทคนิคในการสอนได้อย่างเป็นระบบและตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ในกิจกรรมแต่ละประเภท

3. ด้านเจตคติ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ควรมีแนวทางในการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู กระตุ้นให้ครูแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน สร้างจิตเมตตา และความเอื้อเฟื้อต่อนักเรียน ส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสงขลา เพื่อทราบถึงปัจจัย

ในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู

2. ควรศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา

สงขลา เพื่อทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาครูให้ตรงกับความต้องการ

เอกสารอ้างอิง

- ธานีทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพฯ : บริษัท วี.อินเตอร์ พรินท์.
- บุญธรรม ศรียางนอก. (2547). การศึกษาทัศนคติที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภา ของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ประพนธ์ ยิ้มสกุลกาญจน์. (2544). การศึกษาความต้องการพัฒนาครู-อาจารย์ในโรงเรียนอนุบาลจังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐ ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัทธา ศรีวิลัย. (2546). ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาสทวิทยาเขต เขตอุดมศักดิ์ จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรภรณ์ อารีชินรักษ์ (2548). ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2. (2553). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2554. สงขลา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2.
- อำนาจ กิจเจริญ. (2547). ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี. สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักดาบพิชัยธนบุรี. (2554). ความสำคัญของครู. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2554. จาก<http://kasi-yaphat2.exteen.com/20080724/entry>